

Valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumine: Euroopa Parlamendi arvamus

Euroopa Parlamendi 11. juuli 2007. aasta resolutsioon valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumise kohta: Euroopa Parlamendi arvamus (Euroopa Liidu lepingu artikkel 48) (11222/2007 – C6-0206/2007 – 2007/0808(CNS))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0206/2007);
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut;
- võttes arvesse 29. oktoobril 2004. aastal Roomas allkirjastatud Euroopa põhiseaduse lepingut (edaspidi „põhiseaduse leping”);
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, mis kirjutati alla ja kuulutati välja Nice’is 7. detsembril 2000. aastal;
- võttes arvesse 15. detsembri 2001. aasta Laekeni deklaratsiooni liidu tuleviku kohta;
- võttes arvesse 25. märtsi 2007. aasta Berliini deklaratsiooni Rooma lepingute allkirjastamise 50. aastapäeva puhul;
- võttes arvesse oma 12. jaanuari 2005. aasta resolutsiooni Euroopa põhiseaduse lepingu kohta¹ ja 7. juuni 2007. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu põhiseadusliku protsessi tegevuskava kohta²;
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 30. mai 2007. aasta resolutsiooni põhiseadusliku protsessi tegevuskava kohta ja Regioonide Komitee 6. juuni 2007. aasta arvamust Euroopa Liidu reformiprotsessi taasalgatamise kohta Euroopa Ülemkogu 21. ja 22. juuni 2007. aasta kohtumist silmas pidades;
- võttes arvesse 11. ja 12. juunil 2007. aastal Brüsselis toimunud Euroopa tuleviku teemalist parlamentaarset ühiskoosolekut;
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 21. ja 22. juuni 2007. aasta Brüsseli kohtumise eesistujariigi järeldusi, milles sätestati mandaat valitsustevaheliseks konverentsiks;
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A6-0279/2007),

¹ ELT C 247 E, 6.10.2005, lk 88.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0234.

ning arvestades järgmist:

- A. kaks aastat järelemõtlemist Euroopa tuleviku üle on kinnitanud vajadust kaitsta ja parandada põhiseaduse lepingu uuenduste sisu demokraatia, tõhususe ja läbipaistvuse osas Euroopa Liidu laitmatu toimimise tagamiseks nagu ka ELi kodanike õiguste ja maailmas ELi rolli tõhustamiseks;
- B. seda seisukohta jagavad üldiselt liikmesriikide parlamendid ja Euroopa Parlament, mille esindajad töötasid välja nende uuenduste alused põhiõiguste harta koostamisega tegelenud konvendi ja Euroopa Tulevikukonvendi raames;
- C. 2007. aasta juuni Euroopa Ülemkogu leppis kokku valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumises mandaadiga viia enamik põhiseaduse lepingus sisalduvaid uuendusi muudatustena kehtivatesse asutamislepingutesse;
- D. see mandaat on väga konkreetne ja ühtlasi võimaldab valitsustevahelisel konverentsil kiiresti kokku leppida mõnede põhiseaduse lepingus sisalduvate uuenduste muutmises, ilma selle põhiolemust ohustamata;
- E. mandaadis öeldakse siiski lahti püüdest luua ühtne põhiseaduse leping, mis asendaks olemasolevad, hüljatakse terminoloogia, mis annaks kodanikele selge arusaama liidu aktide olemusest, loobutakse sümboolikast, mis hõlbustaks kodanikel samastuda Euroopa Liiduga, ja see sisaldab mitmeid loobumisklausleid teatud valdkondades, kus esineb üksikute liikmesriikide tõstatatud takistusi;
- F. mandaadis ei käsitleta piisavalt pärast põhiseaduse lepingu allkirjastamist liidu ees seisvaid uusi väljakutseid;
- G. Euroopa Parlament on liidu ainsa otse kodanike poolt valitud institutsioonina kohustatud väljendama Euroopa Liidu ühist huvi, et tugevdada Euroopa ülesehitamist ja ühenduse meetodit, mis on üle 50 aasta olnud rahu ja õitsengu allikaks,
 1. tervitab nõukogu eesistujariigi Saksamaa jõupingutusi ühehäälese kokkuleppe saavutamiseks Euroopa Ülemkogu 21.–22. juuni 2007. aasta kohtumisel;
 2. võtab teadmiseks Euroopa Ülemkogul kokku lepitud mandaadi valitsustevaheliseks konverentsiks; tervitab selle üksikasjalikku konkreetsust ja kokkusurutud ajakava valitsustevahelise konverentsi läbiviimiseks ning kutsub liikmesriike üles mitte taganema oma kohustustest, millele nad Euroopa Ülemkogul alla kirjutasid; väljendab oma toetust valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumise suhtes;
 3. kahetseb aga asjaolu, et nimetatud mandaat eeldab mõningate 2004. aasta valitsustevahelisel konverentsil kokkulepitud oluliste elementide väljajätmist, nagu näiteks põhiseaduse lepingu kontseptsioon, liidu sümbolid, liidu õigusaktide arusaadavad nimetused, selge avaldus liidu õiguse ülimuslikkuse kohta ning liidu määratlemine kodanike ja riikide liiduna, ning eeldab samuti teiste elementide juurutamise pikaks ajaks edasilükkamist;
 4. väljendab muret seoses asjaoluga, et mandaat võimaldab teatud liikmesriikidele järjest suuremal määral erandeid kavandatavate asutamislepingute oluliste sätete kohaldamise

osas, mis võib kaasa tuua liidu ühtekuuluvuse nõrgenemise;

5. avaldab kahetsust, et mandaat võimaldab mitmesuguseid põhiseaduse lepingu sõnastuslikke muudatusi, mis jätavad mulje usaldamatusest liidu ja selle institutsioonide suhtes ja annavad seega avalikule arvamusele vale signaali;
6. avaldab kahetsust Euroopa Liidu maineväärtuse ja liikmesriikide esindajate poliitilise julguse vähenemise üle ning väljendab muret seoses euroopalike solidaarsuse ja integratsiooni ideede vastaste hoiakute arenguga;
7. rõhutab, et mandaat võimaldab muuta õigusaktide nimetusi, kuid ei näe ette mingit olulist muutust nende struktuuris ega hierarhias, ja väljendab kavatsust põhjalikult kontrollida viisi, kuidas seda hakatakse asjaomastes sätetes kehtestama, tagamaks poliitilist vastutust ja kindlustamaks Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud volitusi, eelkõige delegeeritud õigusaktide kontrolli osas;
8. tervitab siiski asjaolu, et mandaat kaitseb suurt osa põhiseaduse lepingu olemusest, eeskätt liidu ühtset õigussubjektsust ja sammaste struktuuri väljajätmist, nõukogus kvalifitseeritud hääleteenamuse ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu kaasotsustamise laiendamist, osalusdemokraatia elemente, põhiõiguste harta õiguslikult siduvat staatust, liidu välistegevuse sidususe tõhustamist ja tasakaalustatud institutsioonilist paketti;
9. märgib, et kõik positiivsed tulemused demokraatlike menetluste ja kodanike õiguste tugevdamise, pädevuste laiendamise ning ELi väärtuste ja eesmärkide määratlemise mõttes tulenevad eranditult Euroopa Tulevikukonvendi tööst;
10. tervitab asjaolu, et Euroopa Liidu lepingus nimetatakse majandus- ja rahaliitu ELi ühe eesmärgina;
11. tervitab asjaolu, et mandaat näeb ette asutamislepingutesse sisse viia teatavad uued elemendid, näiteks mainida selgesõnaliselt kliimamuutusi ja energiaalast solidaarsust;
12. tuletab meelde, et EL on nii oma kodanikele kui ka kogu maailmale deklareerinud, et ta on väärtustel põhinev ühendus, et põhiõigused ja -vabadused seisavad tema väärtuste seas kõige kesksel kohal, et need on põhjalikult väljendatud põhiõiguste hartas ning neid on paljudel juhtudel tunnustanud ELi institutsioonid ja kõik liikmesriigid; seetõttu arvab, et kui üks või mitu liikmesriiki nüüd teataksid põhiõiguste hartast loobumisest, oleks tegemist dramaatilise tagasilöögiga, mis kahjustaks tõsiselt ELi sisemist identiteeditunnet; palub seetõttu veelkord tungivalt kõigil liikmesriikidel teha kõik, mis võimalik selle sisemise lõhe ületamiseks ja lõpptulemusena konsensuse saavutamiseks nimetatud harta täieliku kehtivuse osas;
13. kutsub valitsustevahelist konverentsi üles oma tööd lõpule viima enne 2007. aasta lõppu, mis võimaldaks uuel lepingul jõustuda aegsasti enne 2009. aasta Euroopa Parlamendi valimisi;
14. tervitab Euroopa Parlamendi osalemiskorra kindlustamist valitsustevahelise konverentsi kõigil tasanditel vastavalt 2007. aasta juuni Euroopa Ülemkogul saavutatud kokkuleppele;

15. jätab endale õiguse teha valitsustevahelisele konverentsile mandaadi raames konkreetseid ettepanekuid üksikpunktide osas;
16. vastab selleks ettenähtud aja jooksul Euroopa Ülemkogu üleskutsele tegeleda oma koosseisu küsimusega;
17. rõhutab oma kavatsust põhjalikult kontrollida valitsustevahelise konverentsi tulemusi, et hinnata, kas läbirääkimistel kokku lepitavad reformid on piisavalt kooskõlas Euroopa Parlamendi tõlgendusega mandaadist;
18. kutsub liikmesriike ja nende esindajaid üles tagama valitsustevahelise konverentsi töö täielikku läbipaistvust, eeskätt kõiki sellele esitatud dokumente aruteluks avalikustama;
19. kinnitab veelkord oma kavatsust säilitada väga tihedad suhted liikmesriikide parlamentide ja kodanikuühiskonnaga asutamislepingute läbivaatamisprotsessi kestel;
20. kutsub valitsustevahelist konverentsi üles läbipaistvuse huvides tagama konverentsi töö tulemuste avaldamise ka asutamislepingute konsolideeritud projektversiooni kujul;
21. teatab oma kindlast otsusest esitada pärast 2009. aasta valimisi uusi ettepanekuid liidu edasise põhiseadusliku korralduse kohta vastavalt asutamislepingu läbivaatamisklauslile³, kuna Euroopa Liit on ühisprojekt, mida pidevalt uuendatakse;
22. kutsub ELi institutsioone üles esitama konkreetseid ettepanekuid, et kaasata liidu kodanikud taas dialoogi põhiseadusliku protsessi jätkamisel;
23. palub pädeval parlamendikomisjonil kaaluda kodukorra võimalikku muutmist, et Euroopa Parlamendi ruumides ja parlamendi tegevuste puhul anda ametlik staatus põhiseaduse lepingus nimetatud Euroopa Liidu lipule ja hümnile;
24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon, mis kujutab endast Euroopa Parlamendi arvamust valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumise kohta, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide riigi- või valitsusjuhtidele ja parlamentidele, ning Euroopa Keskpangale.

³ Vt põhiseaduse lepingu artikkel IV-443.